

Az országos vízgyűjtő gazdálkodási tervezéséhez kapcsolódó társadalmi bevonás és konzultáció

Folyamatindító összefoglaló

1.0 változata

Készítette: **Respect Kft., mint az ÖKO Zrt. vezette
konzorcium tagja;
WWF Magyarország, mint a RESPECT
Kft. alvállalkozója**

Felelős: Karas László, PP munkacsoport vezető

Közreműködők: Fülöp Gyula
Szabó Balázs
Szilvácsku Zsolt

Ereifej Laurice
Kerpely Klára

Budapest, 2008. december 19.

„A víz élet, gondozzuk közösen!”

A társadalom-bevonási folyamat a Víz Keretirányelv bevezetésében Rövid összefoglaló

A Víz Keretirányelv bevezetése Magyarországon

2000. december 22-én az Európai Unióban, így hazánkban is, életbe lépett az új vízügyi szabályozás, a **Víz Keretirányelv (röviden VKI)**. A Keretirányelv alapgondolata, hogy a víz nem szokásos kereskedelmi termék, hanem örökség, amit ennek megfelelően szükséges óvni, és a vízkészletekkel való gazdálkodásnak biztosítania kell azok hosszú távú megőrzését.

A Víz Keretirányelv a nevéből fakadóan „keretet” kíván biztosítani a vízzel kapcsolatos szabályozásoknak, azzal az általános céllal, hogy a folyók, patakok, tavak és felszín alatti vizek ún. „jó állapotot” érjenek el 2015-re.

Ez részletesebben a következőket jelenti:

- a vizekkel kapcsolatban lévő élőhelyek védelme, állapotuk javítása,
- a fenntartható vízhasználat elősegítése a hasznosítható vízkészletek hosszú távú védelmével,
- a szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentésével a vízminőség javítása,
- a felszín alatti vizek szennyezésének fokozatos csökkentése, és további szennyezésük megakadályozása,
- az árvizek és aszályok ökológiai hatásának mérséklése.

Mire van szükség ahhoz, hogy vizeink „jó állapotba” kerüljenek?

A folyók, patakok, tavak esetében a jó ökológiai (biológiai) és kémiai (vízminőségi) állapot, a felszín alatti vizeknél a jó mennyiségi és vízminőségi állapot fenntartása, illetve elérése az általános célkitűzés. Az ehhez szükséges intézkedéseket – gondos előkészítés után, egy ún. nyitott tervezési folyamat eredményeként – **vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben (röviden VGT-k)** kell rögzíteni. Elkészítésük határideje 2009. december 22. Bizonyos esetekben az intézkedések megvalósítása műszaki, gazdasági vagy akár társadalmi szempontból nem reális elképzelés, ezért a jó állapothoz képest – szigorú feltételek mellett – engedmények tehetők.

A tervezett intézkedések az ökológiai szempontból jelentős vízgazdálkodási problémák feltárt okainak megszüntetését, illetve csökkentését célozzák, olyan mértékben, hogy a környezeti célkitűzés elérhető legyen. Sokféle intézkedés várható. Ilyenek lehetnek például a földhasználat megváltoztatása, műtrágya- és vegyszerhasználat csökkentése, a szennyvizek fokozottabb tisztítása, csatornázás, víztakarékosság elősegítése, a belvízlevezetés illetve vízvisszatartás arányainak módosítása, vízfolyások és állóvizek rehabilitációja, vízkivételek engedélyezési követelményeinek módosítása, duzzasztókon hullépcsők építése, stb., de ide tartozik a jogszabályok korszerűsítése is. Ezeket az intézkedéseket a VGT-kben össze kell foglalni.

Az intézkedések tervezése során a **költséghatékonyságra**, azaz az állapotjavulás és a költségek viszonyának kedvező arányára kell törekedni. Olyan intézkedésekre van szükség, amelyek minél több probléma megoldására alkalmasak, illetve minél több víztestre hatnak. A

tervek megvalósíthatósága szempontjából a **finanszírozás** lehetőségei meghatározó keretet jelentenek.

A tervezésért a következő közigazgatási szervek felelősek:

Országos szinten :

Környezetvédelmi Minisztérium (stratégiai irányítás)
és a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság (VKKI) (operatív feladatok)

Részvízgyűjtő szinten:

négy kijelölt Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (Duna – Édukövizig, Győr; Tisza – Kötikövizig, Szolnok; Dráva – Dédukövizig, Pécs; Balaton – Kdtkövizig, Székesfehérvár)

Helyi szinten:

a területileg illetékes környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság

A társadalom bevonása megkerülhetetlen¹

A társadalom bevonása a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés szerves része. Célja, hogy az érintettek ismeretei, nézetei, szempontjai időben felszínre kerüljenek, a döntések közös tudáson alapuljanak és reálisan végrehajtható, közösen elfogadott intézkedések alkossák majd a tervet. A VKI célja a víztestek jó állapotának elérése, azonban a természet- és környezetvédelmi érdekekkel össze kell hangolni a társadalmi elvárásokat. Ezért elengedhetetlen, hogy az érintett területeken működő érdekcsoportok (természetvédők, horgászok, gazdák, turizmusból élők, erdészetek, stb.), valamint a lakosság és annak szervezetei (pl. önkormányzatok) részt vegyenek a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési folyamatban.

Mi történt eddig?

- 2007. első félévében zajlott a tervezés menetének és ütemtervének társadalmi véleményezése. A beérkezett észrevételek alapján a tervezők által javasolt társadalmi tanácsok összetétele és működése módosult. Egy országos, négy rész-vízgyűjtő (Duna, Tisza, Dráva, Balaton) és 12 területi vízgazdálkodási tanács alakul, amelyeknek a közigazgatás, a civil szervezetek, a gazdasági szektor és a tudományos élet képviselői a tagjaik.
Az országos folyamat és az ezzel egyidőben zajlott felső-tiszai mintaprojekt eredményeként kialakult a végleges társadalom-bevonási stratégia. A stratégia a tanácsok kialakításán felül, többek között azt is előírja, hogy a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés folyamán országsszerte fórumokat kell tartani és vitaindító, ún. konzultációs anyagokat is kell készíteni a társadalom számára.
- 2008. első félévében az ökológiai szempontból jelentős vízgazdálkodási kérdések feltárására és társadalmi vitájára került sor. Az országos vitaanyagot véleményező szervezeteknek a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság (VKKI) szervezett egy záróforumot. Az írásbeli és szóbeli észrevételek alapján a tervezők módosították az országos szintű, jelentős vízgazdálkodási kérdésekről szóló dokumentumot, mely a www.euvki.hu honlapról letölthető.

¹ Többek között a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelet (221/2004 (VII. 21.)) is előírja a társadalom bevonását a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezésbe.

Most itt a folytatás!

- 2008. december 22-től elérhető az „Országos VGT háttéranyaga” a www.vizeink.hu honlapon, amelyet 2009. január 31-ig lehet véleményezni a honlapon megadott módokon.
- 2009. tavaszán nyilvánosságra kerülő vízgyűjtő-gazdálkodási terv tervezeteket és az ezekből készülő közérthető vitaanyagokat lehet majd írásban véleményezni vagy szóban, vitafórumokon elmondani a módosító javaslatokat a tervezőknek. Ezek a konzultációs anyagok a vízfolyások, tavak, felszín alatti vizek állapotjavítását célzó intézkedési javaslatokat tartalmazzák. A tervezők a társadalmi egyeztetés eredményei alapján változtatnak a terveken.
- 2009. december 22-én készülnek el a végleges tervek.
- 2010-ben a végleges tervek alapján folytatódik a részletes tervezés, majd ezt követi a megvalósítás.

További részletek a bekapcsolódáshoz

A társadalom bevonási folyamatba való bekapcsolódást szolgáló részletek, valamint a kapcsolódó dokumentumok elérhetők és véleményezhetők a www.vizeink.hu honlapon.

ADATLAP

a "Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése" című KEOP 2.5.0 projekt keretében működtetett
VIZEINK.HU honlapon történő dokumentumok publikálásához

1. A beküldő szervezet neve:

WWF Magyarország

1.1. Kontakt személy:

Ereifej Laurice

1.2. Telefonszám:

+36 30 7483136

1.3. E-mail:

laurice.ereifej@wwf.hu

2. A dokumentum címe:

Az országos vízgyűjtő-gazdálkodási tervezéshez kapcsolódó társadalmi
bevonás és konzultáció - Folyamatindító összefoglaló

2.1. A dokumentum típusa:

tervezői dokumentum

2.2. A dokumentum státusza:

végleges

2.3. A dokumentum verziószáma:

1.0

2.4. A dokumentum zárásának időpontja:

2008.12.19.

2.5. A publikálás kezdete:

2008.12.22.

2.6. A publikálás vége:

2010.01.15.

3. A dokumentum helye a tervezési rendszerben:

országos

regionális

helyi

4. Kulcsszavak:

társadalom bevonása, PP, VGT, VKI, konzultáció

5. Egyéb fontos kérdés a honlapon történő publikációval kapcsolatban:

nincs

Amennyiben az adatlap kitöltésével kapcsolatban kérdése merül fel, kérjük írjon a vizeink@respect.hu címre!